

नागरी संरक्षण क्षमता बांधणी योजना

Scheme for Training and Capacity Building of Civil Defence in the State

ऑपरेशन अभ्यास अंतर्गत एकूण 08 जिल्ह्यांमध्ये 07 दिवसांचे प्रशिक्षण चालू असून बृहन्मुंबई शहर 1080 व उरण, तारापूर, ठाणे, नाशिक, पुणे, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग प्रत्येकी 360 वॉर्डन/स्वयंसेवक यांना प्रशिक्षण देण्याचे लक्ष दिले आहे.

दि. 03/07/2025 रोजी मा. संचालक, नागरी संरक्षण, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली प्रशिक्षणाचा आढावा घेतला असता काही नागरी संरक्षण जिल्ह्यांमध्ये पहिल्या टप्प्यामध्ये प्रत्येकी 30 स्वयंसेवकांच्या बॅचची पूर्तता झालेली नाही, असे दिसून आलेले आहे. तरी माहे जुलै 2025 मध्ये दि. 07/07/2025 ते दि. 13/07/2025 या कालावधीत 30 पेक्षा जास्त जुने किंवा नवीन वॉर्डन/स्वयंसेवकांना नावनिर्देशित करून प्रशिक्षण आयोजित करण्याच्या मा. संचालक, नागरी संरक्षण, महाराष्ट्र राज्य यांनी सुचना दिल्या आहेत.

सदर प्रशिक्षण 07 दिवसांचे असून Broad Syllabus for Training of Civil Defence चे Annexure G मधील विषयानुसार प्रशिक्षण देण्यात यावे.

Broad Syllabus for Training of Civil Defence Volunteers

S. No	Duration	Training Program	Subjects
1.	1 days	Basic Civil Defence & Disaster mitigation	History, Objective & necessity of CD measures, Modern warfare and defence potential of the Nation, Role of CD Volunteers in Disaster, General Organisation information, General Principles of Rescue, Knowledge & use of simple rescue equipment, ladders, rope & Types of Knots, Basic knowledge of Disasters & mitigation.
2.	2 days	Basic Fire Science & Fire Fighting	Fire Triangle & principle of combustion, Method of Fire extinction, Classification of Fire, suppose causes of Fires and prevention from fire, Organisation of House Fire parties, Use of extinguishers, Fire Hose, Portable pump, suction Hoses & Basic knowledge of Fixed firefighting system.
3.	2 days	Search & Rescue in case of Disaster	Rescue party and its equipment, Types of building and form of collapses, Survey of location and stages of Rescue, precautions in entering damaged building, debris clearing, emergency methods of rescue, search and location techniques in collapsed structure.
4.	2 days	First Aid & Basic Life support as Medical First Responder	Introduction to human body, Duties of First aiders, Patient assessment & PPE for fire fighters, Triage concept in case of mass causality, Asphyxia, Artificial Respiration methods, CPR, Shocks & Unconsciousness, Wounds & Haemorrhage, Fractures & First aid measures, Stroke & Heart attack, Burns & Scalds, Bandages, Dressings and Slings, Stretchers and ways to carry injured.

नागरी संरक्षण संचालनाल

महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

TRAINING AND CAPACITY BUILDING प्रशिक्षण कार्यक्रम

नागरी संरक्षण संचालनालयां अंतर्गत खालील ठिकाणी आयोजित करणेत आला आहे.

कालावधी दिनांक 7/7/2025 ते 13/07/2025

1. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण क्षेत्र -1 क्रॉस मैदान, मुंबई .
2. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण क्षेत्र-2 दादर फायर बिर्गेड भोईवाडा डिक्झिजन. दादर.
3. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण क्षेत्र -3 गोवंडी डिक्झिजन गोवंडी.
4. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण क्षेत्र-4- कांदिवली उपनियंत्रण केंद्र. कांदीवली.
5. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण ठाणे - अंबरनाथ प्रशिक्षण हॉल. अंबरनाथ जि. ठाणे
6. उपनियंत्रक, नागरी नागरी संरक्षण नाशिक- अजून निश्चित नाही.
7. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण -पुणे -पर्वती उपनियंत्रण केंद्र पर्वती पुणे.
8. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण तारापूर- न्युक्लीयर ट्रेनिंग सेंटर, टिएपीएस कॉलणी तारापूर.
9. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण - वी.ज. वाजेकर महाविद्यालय, फुंदे ,उरण.
10. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण रत्नागिरी - जिल्हा होमगार्ड प्रशिक्षण केंद्र रत्नागिरी .
11. उपनियंत्रक, नागरी संरक्षण सिंधुदुर्ग -जिल्हा होमगार्ड प्रशिक्षण केंद्र, ओरोस बुद्रूक, सिंधुदुर्ग.